

ಧಾನಿಯ ಮೂವರು ಮಿತ್ರರು | ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಥೆ

ಅನುಜಾ ಹಲ್ಲೂರ್

ಧಾನಿಗಳು

ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಠ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಕಥೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕಾ ಫಲತಾಂಶವನ್ನು ತಲುಪಲು ಇರುವ ಸಾಧನವಾಗಬಹುದು. ನನ್ನ ಆರಂಭಿಕ ಅನುಭವವನ್ನೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ನಾನಾ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಭಾವನೆಗಳ ಜೊತೆ ಹೆಚ್ಚು ನಂಟು ಹೊಂದಿರಬೇಕೇ ವಿನಾ ಅವರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕಲಿತುಕೊಂಡೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿ ಪುಟಕ್ಕೂ ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದು ಕಥೆಯ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂರಕ್ತೆ ತೊಡಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಭಂಗ ತರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಿಸಿದೆ. ನೆನಪೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಹೆಚ್ಚಿನೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳದೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಶುರುಮಾಡಿದಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕಥೆ ಕೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು (3ರಿಂದ 5 ರ್ಷ ವಯೋಮಾನ) ಕೂಡ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಊಹೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗಿನ ವ್ಯಕ್ತದ ಸಮಯದ (ಛಿಡಿ ಡಿಫರ್ ಫೀಮ್) ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಶುರುಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಥೆ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳು ಜಗಳ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಾಗ ಕಥೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಪಾಠ ಯೋಜನೆಯು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಪಾಠವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳದೇ ಇದ್ದಾಗ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ಕರ್ಯಂತ್ರ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಇದು

ಅಂಗನವಾಡಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರ್ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರದಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಕ್ರಮೇಣ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದರು ಮತ್ತು ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಎಂದು ನನಗೆ ದುಂಬಾಲು ಬೀಳುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ನಾನು ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಕ್ರಮ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಿತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು:

- ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತ ಮತ್ತು ರಾಗವಾಗಿ ಓದುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಕಥೆಯ ಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಪ್ಪ ಅಭಿನಯ ಮಾಡುವುದು
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಮುನ್ನ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಾರಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು
- ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಮೊದಲು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು

ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗೂ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಥೆಯ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಊಹಿಸಿ ವಿವರಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು.

ಬಿಗ್ ಬುಕ್ ಸ್ಟೋರಿ: ಧಾನಿ ಕೆ ತೀನ್ ದೋಸ್ಟ್

ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧಾನಿ ಕೆ ತೀನ್ ದೋಸ್ಟ್¹ ಎಂಬ ಬಿಗ್ ಬುಕ್²ನಿಂದ ಕಥೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿದೆ. ನಂತರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಗೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ. (ಮಕ್ಕಳು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು). ಮಕ್ಕಳು ಕುತೂಹಲಗಾರಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದವು. ಉದಾ: ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹೋದವು? ಧಾನಿ ಯಾಕೆ ಬೇಸರಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ? ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕಲೆ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕದಂತಹ ವಿವಿಧ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ, ಅಭಿನಯದ, ಪದಗಳ ಧ್ವನಿಯ ಪುನರುಚ್ಚಾರದಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಯಂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಯ ಧ್ವನಿ ಕಾ ಕಾ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಧ್ವನಿ ಮಿಯಾಂ ಮಿಯಾಂ ಇವುಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಧ್ವನಿವಿಜ್ಞಾನದ ಅರಿವು (rhis ಂ ಂgಿ ಳಚಿಟ ಂತಿಚಿಡಿಃ ಳಃss) ಮೂಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.

ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒಂದೇ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಗ್ಗರ್ದನ ನೀಡಬಹುದು. ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು ಕೇವಲ ಮಹತ್ವದ ಕಲಕಾ ಸಾಧನವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅಪಾರವಾದ ಋಷಿಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ:

1. ಧಾನಿ ಕೆ ತೀನ್ ದೋಸ್ಟ್, ಸುರೇಶ್ ಸ್ವಪ್ನಿಲ್, ರೂಮ್ ಬು ರೀಡ್ ಇಂಡಿಯಾ.
2. ಚಗ್ ಬುಕ್ಸ್ ಓದಲು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಮುದ್ರಿತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಓದಲು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಅನುಜಾ ಹಲ್ದರ್ ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಆಗಿ (2021-22) ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇವರು ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ನಗರದ ಖತಿಮಾದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಇಸಿಇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಅಂಗ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಅಂಗ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಆಸಕ್ತಿ. ಅವರನ್ನು anujahalder18@gmail.com ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಮಂಜುನಾಥ್ ಚಾಂದ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ನಾಗಮಣಿ ಎಸ್.ಎನ್.